

Datorlaboration 8

Josef Wilzén och Måns Magnusson

15 mars 2019

Instruktioner

- Denna laboration ska göras i grupper om **två och två**. Det är viktigt för gruppindelningen att inte ändra grupper.
 - En av ska vara **navigatör** och den andra **programmerar**. Navigatörens ansvar är att ha ett helhetsperspektiv över koden. Byt position var 20:e minut. Båda ska vara engagerade i koden.
 - Det är tillåtet att diskutera med andra grupper, men att plagiera eller skriva kod åt varandra är **inte tillåtet**. Det är alltså **inte** tillåtet att titta på andra gruppars lösningar på inlämningsuppgifterna.
 - Använd inte å, ä eller ö i variabel- eller funktionsnamn.
 - Utgå från laborationsfilen, som går att ladda ned **här**, när du gör inlämningsuppgifterna.
 - Spara denna som `labb[no]_grupp[no].R`, t.ex. `labb5_grupp01.R` om det är laboration 5 och ni tillhör grupp 1. Ta inte med hakparenteser eller stora bokstäver i filnamnet.
Obs! Denna fil ska laddas upp på LISAM och ska **inte** innehålla något annat än de aktuella funktionerna, namn-, ID- och grupp-variabler och ev. kommentarer. Alltså **inga** andra variabler, funktionsanrop för att testa inlämningsuppgifterna eller anrop till markmyassignment-funktioner.
 - Om ni ska lämna i kompletteringar på del 2, döp då dessa till `labb5_grupp01._komp1.R` om det är första kompletteringstillfället. Se kurshemsidan för mer information om kompletteringar.
 - Laborationen består av två delar:
 - Datorlaborationen
 - Inlämningsuppgifter
 - I laborationen finns det extrauppgifter markerade med *. Dessa kan hoppas över.
 - Deadline för laboration framgår på **LISAM**
 - **Tips!** Använd ”fuskklapparna” som finns **här**. Dessa kommer ni också få ha med på tentan.
-

Innehåll

I Datorlaboration	3
1 Texthantering och regular expression i R med <code>stringr</code>	4
2 Frivillig fördjupning: Modern datahantering	5
2.1 Piping med <code>%>%</code>	5
2.2 <code>tidyverse</code>	5
2.3 <code>dplyr</code>	5
II Inlämningsuppgifter	7
3 Inlämningsuppgifter	9
3.1 <code>wordcount()</code>	9
3.2 Minsta redigeringsavstånd	10
3.3 Svenska personnummer	12
3.3.1 Uppgift 12: <code>pnr_ctrl()</code>	12
3.3.2 Uppgift 2: <code>pnr_sex()</code>	13

Del I

Datorlaboration

Kapitel 1

Texthantering och regular expression i R med **stringr**

Gå igenom följande delar i *Handling and Processing Strings in R* (av Gaston Sanchez) och testa koden i exemplen.

Kap 2 Hela

Kap 3 3.1, 3.3

Kap 4 4.2.1 - 4.2.3

Kap 5 5 - 5.2.2, 5.2.6, 5.3.1-5.3.2

Kap 6 6-6.1.3, 6.2.2, 6.4-6.4.10

Boken finns fritt tillgänglig [[här](#)].

Kapitel 2

Frivillig fördjupning: Modern datahantering

I följande kapitel går de verktyg som idag är state-of-the-art för att snabbt och effektivt bearbeta stora datamängder i R.

2.1 Piping med %>%

När vi arbetar med databearbetning av stora datamaterial kan innebär det ofta ett stort antal funktionsanrop. För att göra en databearbetningsprocess överskådlig och snabb finns så kallade pipes, eller ”rör” i R för att skicka datamaterial i ett flöde av olika modifikationer. Pipingoperatorn innbär att

```
z <- a %>% fun1(b) %>% fun2(c) %>% fun3()
```

är exakt samma sak som

```
x <- fun(a, b)
y <- fun(x, c)
z <- fun3(y)
```

Detta flöde kan ofts göra det tydligare hur data bearbetas i ett databearbetningssteg.

2.2 tidyR

Datamaterial kan många gånger komma i ett otal olika tabellstrukturer. Alla statistiska metoder, databearbetningsverktyg som `dplyr` och visualiseringspaketet som `ggplot2` kräver att datamaterialet är i ett så kallat `tidy` format. För att konvertera olika tabeller och datamaterial till ett `tidy` format används paketet `tidyR` och funktionen `gather()`.

Gå igenom och reproducera koden i följande [introduktionstext](#).

2.3 dplyr

R-paketet `dplyr` har under kort tid att bli det huvudsakliga verktyget för att arbeta med större datamängder i R. Det finns framförallt tre anledningar till dess popularitet.

1. Paketet har bara ett fåtal funktioner för att arbeta med data vilket gör det snabbt att lära sig.
2. `dplyr` är skrivet i kraftigt optimerad C++ kod vilket gör hanteringen av stora datamängder snabbare än något annat statistik- eller analysverktyg.
3. `dplyr` kan kopplas mot databaser för att direkt bearbeta större datamängder. `dplyrs` verb används också i `sparlyr`, vilket är ett paket för att hantera data som inte får plats på enskilda datorer. Att lära sig `dplyr` är således en approach som möjliggör att hantera i princip hur stora datamaterial som helst.

Gå igenom och reproducera koden i följande [introduktionstext](#). Hoppa över avsnittet **Other data sources**.

Del II

Inlämningsuppgifter

Inlämning

Utgå från laborationsmallen, som går att ladda ned här, när du gör inlämningsuppgifterna. Spara denna som `labb[no]_grupp[no].R`, t.ex. `labb5_grupp01.R` om det är laboration 5 och ni tillhör grupp 1. Ta inte med hakparenteser i filnamnet. Denna fil ska laddas upp på LISAM och ska **inte** innehålla något annat än de aktuella funktionerna, namn- och ID-variabler och ev. kommentarer. Alltså **inga** andra variabler, funktionsanrop för att testa inlämningsuppgifterna eller anrop till markmyassignment-funktioner.

Tips!

Inlämningsuppgifterna innebär att konstruera funktioner. Ofta är det bra att bryta ned programmeringsuppgifterna i färre små steg och testa att det fungerar i varje steg.

1. Lös uppgiften med vanlig kod direkt i R-Studio (precis som i datorlaborationen ovan) utan att skapa en funktion.
2. Testa att du får samma resultat som testexemplen.
3. Implementera koden du skrivit i 1. ovan som en funktion.
4. Testa att du får samma resultat som i testexemplen, nu med funktionen.

Automatisk återkoppling med `markmyassignment`

Som ett komplement för att snabbt kunna få återkoppling på de olika arbetsuppgifterna finns paketet `markmyassignment`. Med detta är det möjligt att direkt få återkoppling på uppgifterna i laborationen, oavsett dator. Dock krävs internetanslutning.

Information om hur du installerar och använder `markmyassignment` för att få direkt återkoppling på dina laborationer finns att tillgå [här](#).

Samma information finns också i R och går att läsa genom att först installera `markmyassignment`.

```
install.packages("markmyassignment")
```

Om du ska installera ett paket i PC-pularna så behöver du ange följande:

```
install.packages("markmyassignment", lib="sökväg till en mapp i din hemkatalog")
```

Tänk på att i sökvägar till mappar/filer i R i Windowssystem så används "\\", tex "C:\\Users\\Josef".

Därefter går det att läsa information om hur du använder `markmyassignment` med följande kommando i R:

```
vignette("markmyassignment")
```

Det går även att komma åt vignetten [här](#). Till sist går det att komma åt hjälpparserna och dokumentationen i `markmyassignment` på följande sätt:

```
help(package="markmyassignment")
```

Lycka till!

Kapitel 3

Inlämningsuppgifter

För att använda `markmyassignment` i denna laboration ange:

```
library(markmyassignment)

Loading required package: yaml
Loading required package: testthat
Loading required package: httr
Loading required package: checkmate

lab_path <-  
"https://raw.githubusercontent.com/STIMALiU/KursRprgm/master/Labs/Tests/d8.yml"  
suppressWarnings(set_assignment(lab_path))

Assignment set:  
D8: Statistisk programmering med R: Lab 8  
The assignment contain the following (4) tasks:  
- wordcount  
- pnr_sex  
- pnr_ctrl  
- minimum_editing_distance
```

3.1 `wordcount()`

Nu är uppgiften att skapa en funktion som ska kunna räkna hur många gånger olika ord förekommer i texten. Funktionen ska heta `wordcount()` och ha argumentet `text` som ska vara en `character`-vektor. Funktionen ska ta en text (i form av en text vektor) och returnera en `data.frame` med två variabler `word` (textvariabel) och `freq` (integervariabel).

I variabeln `word` ska respektive ord ingå, men med små bokstäver, och i variabeln `freq` ska frekvensen av orden framgå. Den `data.frame` som returneras ska vara sorterad efter variabeln `word`. Funktionen ska också skriva ut meningens “The most common word is '[ord]' and it occurred [antal] times.” med `message()`.

Tips! `table()`

Nedan är ett förslag på hur ni kan implementera funktionen.

1. Läs in paktet i `stringr` i den aktuella R-sessionen. OBS: ej installera paktet.
2. Börja med att sätta ihop de olika textelementen till en textsträng, men denna gång använd mellanslag som avskiljare istället för `\n`.
3. Ta bort punkter och kommatecken i textsträngen.
4. Gör om alla ord till endast gemener.

5. Dela upp teckensträngen med `str_split()` för att få ut respektive ord. [Tips! Tänk på att du får ut en lista med denna funktion, inte en vektor. `unlist()` kan då vara till hjälp.]
6. Räkna respektive ord och skapa en `data.frame` med respektive ord i kolumn 1 och antalet förekomster av detta ord i kolumn 2. Döp kolumn 1 till "word", och kolumn 2 till "freq".
7. Sortera datasetet efter `word`.
8. Använd `str_c()` och `message()` för att baserat på datasetet ovan skriva ut följande mening "The most common word is '[ord]' and it occurred [antal] times."
9. Returnera din `data.frame`.

Kolla om testfallen nedan fungerar:

```
# Laddar ned testdata
library(downloader)
transtrommer_remote <-
  "https://raw.githubusercontent.com/STIMALiU/KursRprgm/master/Labs/DataFiles/transtrom.txt"
transtrommer_local <- paste0(getwd(), "/transtrom.txt")
download(url = transtrommer_remote, destfile = transtrommer_local)

# Test
text<-readLines("transtrom.txt")
worddata<-wordcount(text=text)

The most common word is 'the' and it occurred 8 times.

head(worddata)

  word freq
1      a    6
2      and   4
3 approached   1
4      as    1
5 before    1
6 black    1

head(worddata[order(worddata[,2], decreasing=TRUE),])

  word freq
59 the    8
1     a    6
2     and   4
24 have   3
40 of    3
62 they   3

head(wordcount(text=rep("a",10)))

The most common word is 'a' and it occurred 10 times.

  word freq
1     a   10
```

3.2 Minsta editeringsavstånd

En viktig uppgift i texthantering på datorer är att mäta avstånd mellan olika textsträngar. Vanliga användningsområden är stavningskontroller och optical character recognition (OCR).

Ett vanligt mått på avståndet mellan två strängar är Levenshtein-avståndet, ibland kallat "minimum editing distance" eller minsta editeringsavstånd. Enkelt uttryckt beskriver detta mått hur många tecken

vi måste lägga till, ta bort eller ändra för att gå från den ena strängen till den andra. En introduktion till "Levenshtein distance" finns på Wikipedia [här].

Exempel:

Levenshtein-avståndet mellan "hoppa" och "jobbar" är fyra, då vi behöver ta följande fyra steg:

1. hoppa → joppa
2. joppa → jobpa
3. jobpa → jobba
4. jobba → jobbar

Wagner-Fishers algoritm:

Wagner-Fishers algoritm är en metod för att räkna ut Levenshtein-avståndet från två godtyckliga textsträngar. En introduktion till algoritmen samt pseudokod finns på Wikipedia [här]. **Tips!** Läs igenom denna sida och förstå algoritmen innan du börjar. Det finns massa olika implementationer av denna algoritm i andra språk än R. [Här] finns en implementation i språket Go och [här] finns en i Python, de skiljer sig lite från pseudokoden, men kan vara alternativ kod att titta på om man kör fast. [Här] och [här] finns två olika video-material som förklrar algoritmen lite mer utförligt.

Uppgiften är att implementera en funktion kallad `minimum_editing_distance(x, y)` som tar två stycken strängar, `x` och `y` och räknar ut Levenshtein-avståndet mellan dessa två strängar. Funktionen ska avbryta om `x` och `y` inte är textsträngar. Notera att funktionen `adist()` inte är tillåten i denna uppgift. Här är ett testexempel på hur funktionen ska fungera:

```
minimum_editing_distance(x="jobbar", y="hoppa")
[1] 4

minimum_editing_distance("kitten", "sitting")
[1] 3

minimum_editing_distance(" ", "R!")
[1] 2

minimum_editing_distance("Josef Wilzen", "Mans Magnusson")
[1] 12

minimum_editing_distance("programmering", "statistik")
[1] 11

minimum_editing_distance("matematik", "statistik")
[1] 5

minimum_editing_distance("programmering", "matematik")
[1] 11

minimum_editing_distance(1, "matematik")
Error in minimum_editing_distance(1, "matematik"): x is not character!
minimum_editing_distance("programmering", TRUE)
Error in minimum_editing_distance("programmering", TRUE): y is not character!
```

3.3 Svenska personnummer

I Sverige har samtliga medborgare personnummer som de behåller livet ut och som används för identifikation. Personnummret består av tre delar, födelsedatum, födelsenummer och en kontrollsiffra. Som standard anges personnummer på följande sätt ÅÅÅÅMMDDNNNK där ÅÅÅÅ är födelseåret, MM födelsemånaden, DD födelsedagen, NNN födelsenumret och K kontrollsiffran.

Kontrollsiffran beräknas baserat på de övriga siffrorna i personnummret vilket gör att det är möjligt att kontrollera om ett personnummer är korrekt eller inte. Det är också möjligt att utifrån ett personnummer beräkna ålder och kön (samt för vissa även födelseort, men det spelar ingen roll i denna uppgift).

Detaljerna om för hur kön och kontrollsiffran beräknas finns i SCBs broschyr [PDF]. Läs igenom kapitel 1. "Personnummer" i denna broschyr innan du gör uppgiften nedan.

Exempel på personnummer som kan användas för att testa dina funktioner finns dels i broschyren från SCB och dels på Wikipedia (sökord: "Personnummer i Sverige"). Du kan självklart även testa med ditt eget personnummer om du vill.

Vi tar det dock i flera steg, med olika funktioner som utför olika steg. De stegen vi kommer göra är:

1. Skapa en funktion för att kontrollera kontrollsiffran i ett (godtyckligt) personnummer.
2. Skapa en funktion för att ta fram uppgift om kön från ett (godtyckligt) personnummer.

Följande funktioner kommer vara mycket användbara i denna uppgift: `str_c()`/`paste()`, `str_sub/substr()` och `Sys.Date()`. Kolla upp dessa funktioner innan du sätter igång. Denna funktionalitet för personnummer finns redan för svenska personnummer i paketet `sweidnumbr`, detta paket får inte användas.

Här är ett testexempel på hur funktionen ska fungera:

```
pnr <- "196408233234"
pnr_ctrl(pnr)

[1] TRUE

pnr <- "190101010101"
pnr_ctrl(pnr)

[1] FALSE

pnr <- "198112189876"
pnr_ctrl(pnr)

[1] TRUE

pnr <- "190303030303"
pnr_ctrl(pnr)

[1] FALSE
```

3.3.1 Uppgift12: pnr_ctrl()

Ni ska nu skapa en funktion som kan kontrollera om ett personnummer är korrekt eller inte. För att beräkna en kontrollsiffra används den så kallade Luhn-algoritmen, mer information finns [här]. Vi ska skapa en funktion som använder Luhn-algoritmen för att testa om ett personnummer är korrekt eller inte. Utgå från att personnummren kommer på formatet ÅÅÅÅMMDDNNNK som en textvektor.

Funktionen ska ta argumentet `pnr` och returnera `TRUE` eller `FALSE` beroende på om personnummret är korrekt eller inte.

Ett förslag på hur funktionen kan implementeras är följande:

1. Dela upp personnummret så respektive siffra blir ett eget element. [Tips! `str_split()`/`strsplt()` och `unlist()`]
2. Konvertera de uppdelade siffrorna till ett numeriskt format.

3. Den vektor av de enskilda siffrorna i personnummret kan nu användas i Luhn - algoritmen. Det enklaste sättet är att multiplicera personnummrets vektor med en beräkningsvektor av 0:or 1:or och 2:or på det sätt som beräkningen specificeras av Luhn-algoritmen.
- Obs!** Beräkning görs inte på hela personnummret, de delar som inte ska räknas kan sättas till 0 i beräkningsvektorn.
4. Nästa steg är att sumdera alla värden i vektorn ovan. Tänk på att tal större än 9 ska räknas som summan av tiotalssiffran och entalssiffran. [Tips! %% och %/%%]
 5. Sumadera värdena på vektorn som beräknades i 4 ovan. Plocka ut entalssiffran och dra denna entalssiffra från 10. Du har nu räknat ut kontrollsiffran. Puh!
 6. Testa om den uträknade kontrollsiffran är samma som kontrollsiffran i personnummret.

Här är ett testexempel på hur funktionen ska fungera:

```
pnr <- "196408233234"
pnr_ctrl(pnr)

[1] TRUE

pnr <- "190101010101"
pnr_ctrl(pnr)

[1] FALSE

pnr <- "198112189876"
pnr_ctrl(pnr)

[1] TRUE

pnr <- "190303030303"
pnr_ctrl(pnr)

[1] FALSE
```

3.3.2 Uppgift 2: pnr_sex()

I denna uppgift ska vi från ett personnummer räkna ut det juridiska könet. Som framgår i skattebroschyren ska detta räknas ut genom att undersöka om den näst sista siffran i personnummret är jämt (kvinnan) eller udda (man). Detta är vad som definierar en persons juridiska kön.

Skapa nu en funktion du kallar `pnr_sex()` med argumentet `pnr`. Denna funktion ska ta ett personnummer och returnera en persons kön som ett textelement, M för man och K för kvinna.

Ett förslag på hur funktionen kan implementeras är följande:

1. Plocka ut den näst sista siffran i personnumret.
2. Konvertera denna siffra till numeriskt format och testa om siffran är jämn (returnera K) eller udda (returnera M)

Här är testexempel på hur funktionen ska fungera:

```
pnr <- "196408233234"
pnr_sex(pnr)

[1] "M"

pnr <- "190202020202"
pnr_sex(pnr)

[1] "K"
```